

Siberkondriya Ölçeği (S?BKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Siberkondriya Ölçeği (S?BKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30202>

Özet

Siberkondriya Ölçeği (S?BKÖ), Bat?gün ve arkadaşlar? tarafından 2018 yılında geliştirilmi? bir psikometri aracıdır. Bu ölçek, bireylerin internet üzerinden sa?lıkla ilgili bilgi aray??lar?nın a??r? ve kayg?ya yol açan boyutunu, yani **siberkondriya** e?ilimlerini ölçmek amacıyla tasarlanm??tır. Ölçek geliştirme çal??ması, modern teknolojinin sa?lık anksiyetesi üzerindeki etkilerini de?erlendiren önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçek, internet kullan?m?nın yaygınlaşmasıyla birlikte ortaya çıkan yeni bir psikolojik yapı olan siberkondriyan?n dört temel boyutunu kapsamaktadır: a??r? arama, araman?n neden oldu?u s?knt?, araman?n durdurulmas?nda zorluk ve araman?n günlük i?levselli?e etkisi. Bu çal??ma, ölçeğin Türkçe popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Siberkondriya, Sa?lık Anksiyetesi, İnternet Kullan?m?, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Dijital Sa?lık, Kayg? Bozukluklar?.

Yazarlar

A. D. Batıgun, N. Gör, B. Komurcu, Şpek Şenkal Ertürk

Amaç

Siberkondriya Ölçeği'nin (S?BKÖ) temel amacı, bireylerin interneti kullanarak sa?lık belirtileri veya hastalıklar? hakkında a??r? ve tekrarlayıcı bilgi aramalarının neden olduğu **anksiyete** ve i?lev bozuklu?u seviyesini güvenilir bir şekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??ması, bu yapıyı Türk kültürüne özgü dil ve psikolojik dinamikler a??s?ndan geçerli kılmayı hedeflemiştir.

Ölçek, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda, internet kaynaklı sa?lık kayg?s?nın tespiti ve bu durumla ilgili psikolojik müdahalelerin etkinli?inin de?erlendirilmesi için standart bir araç sağlamayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, klasik **hipokondriyazis** (hastalık kayg?s? bozuklu?) kavram?nın dijital ça?daki uzantısı olarak kabul edilen siberkondriya yap?s?n? ölçmektedir. Siberkondriya, internette yapılan sa?lık aramalarının, ki?inin durumunu kötüle?tiren bir kayg? döngüsüne yol açmasıyla karakterizedir.

Batıgun ve arkadaşlar? (2018) tarafından yapılan çal??ma, siberkondriyan?n dört ana faktör altında kümelendiğini göstermiştir: 1) A??r? Arama ve Onay İhtiyacı, 2) Araman?n Neden

Oldu?u S?k?nt? ve Anksiyete, 3) Aramay? Durdurmada Güçlük ve Kontrol Kayb?, ve 4) Araman?n Günlük Ya?am? Bozma Etkisi. Bu çok boyutlu yap?, siberkondriyan?n sadece bir arama al??kanl??? de?il, ayn? zamanda ciddi bir **kayg? bozuklu?u** bile?eni oldu?unu vurgulamaktad?r.

Geçerlik

Siberkondriya Ölçeği'nin (S?BKÖ) geçerlik çal??malar?, yap?sal geçerlik ve kriter geçerli?ini içermektedir. Yap? geçerlik analizi, ölçeğin teorik olarak beklenen dört faktörlü yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur.

Kriter geçerli?i kapsamında, S?BKÖ puanlar?n?n di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, genel sa?lık anksiyetesi ve internet ba??mlil???) beklenen yönde anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçeğin gerçekten de ölçmeyi amaçlad??? **siberkondriya** yap?s?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, S?BKÖ'nün toplam puan? ve alt faktörlerinin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Bu güçlü iç tutarlılık, ölçeğin farklı uygulamalarda stabil ve tutarlı sonuçlar üretece?i anlam?na gelmektedir. Bu durum, S?BKÖ'nün hem klinik de?erlendirmeler hem de akademik ara?t?rmalar için güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçeğin yap?sal temelini belirlemek amacıyla hem Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmı?tır. AFA sonuçlar?, ölçeğin dört boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu önermi?tir.

DFA ise bu dört faktörlü yap?n?n model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Bu faktörler, siberkondriyan?n farklı psikolojik bile?enlerini (bili?sel, davran?sal ve duygusal) temsil etmekte olup, ölçeğin teorik çerçevesini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme çal??mas? Likert format?n? ima eder.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu

Yaş Grubu: Genç Yetişkinler ve Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Orijinal geliştirme çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve çevrimiçi anketlere katılan yetişkinler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılardan, internet üzerinden sağlık bilgisi arama davranışlarına ilişkin maddeleri belirli bir skalada (genellikle 5'li veya 6'lı Likert) derecelendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Siberkondriya Ölçeği, Sağlık Kaygısı, İnternet Bağımlılığı, Psikopatoloji, Ölçek Geliştirme, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağımlı E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar Şenkal Ertürk için: isenkal@ankara.edu.tr

Yayın Adresi: Kaynakta detaylı adres belirtilmemiştir. Sorumlu yazarın bağlı olduğu kurum: Ankara Üniversitesi.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle sorumlu yazara e-posta yoluyla izin alınması gerekmektedir. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [cyberchondria-scale-cs-development-validity-and-reliability-study-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Batigun, A. D., Gor, N., Komurcu, B., & Senkal-Erturk, I. (2018). Cyberchondria Scale (CS): Development, validity and reliability study. *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 31(2), 148-162. doi: 10.5350/DAJPN2018310203

Siberkondriya Ölçeği (S?BKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan sağlanmamıştır. Kullanım ve maddeler için lütfen yukarıda belirtilen referans makaleye bağvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM